

GRADE XI

Population Studies

Model questions

विद्यार्थीले सकेसम्म आफ्नै शब्दमा उत्तर दिनुपर्नेछ । दायाँ किनारामा दिइएको अङ्कले पूर्णाङ्क जनाउँछ ।

Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable. The figures in the margin indicate full marks.

Time : 3 Hrs.

Full Marks: 75

समूह कः अति छोटो उत्तरात्मक प्रश्न (११x१=११)

Group A: Very Short-answer Questions (11x1=11)

१. जनसङ्ख्या अध्ययनसँग सम्बन्धित कुनै दुई विषयहरूको नाम उल्लेख गर्नुहोस् । (K)
Name any two disciplines related to population studies.
२. २०६८ सालको जनगणना अनुसार नेपालमा भौगोलिक क्षेत्र अनुसारको जनसङ्ख्याको वितरणमा भएको असमानताको कुनै एक कारण लेख्नुहोस् । (U)
Mention any one cause of unequal distribution of population by geographical region as per the census 2011 AD.
३. नेपालको कानूनले केटा र केटिका लागि विवाह गर्नका लागि न्युनतम उमेर कति तोकेको छ ? लेख्नुहोस् ।
Write down the age mentioned by nepal government to both girls and boys for marriage. (K)
४. विश्व स्वास्थ्य संगठन (WHO) का अनुसार मृत्युलाई परिभाषित गर्नुहोस् । (K)
Define death according to WHO.
५. खानपीन र पोषणले मृत्युदरमा प्रभाव पार्दछ भन्ने भनाईमातपाईंको कुनै एक तर्क प्रस्तुत गर्नुहोस् । (HA)
Fooding style and nutrition will affects the death rate of human being. Present a logic of your own.
६. नेपालबाट प्रतिभा पलायन (Brain drain) (रोक्न व्यक्तिगत तहबाट तपाईंले के गर्न सक्नुहुन्छ, कुनै दुई वटा उपायहरू लेख्नुहोस् । (A)
What role can you play from your side at individual level to prevent brain drain,? Mention any two ways.
७. किशोरावस्थामा दुर्व्यसनबाट वचनका लागि तपाईंको साथिलाई कुनै दुई सुझावहरू दिनुहोस् । (HA)

Give any two suggestion to your friend to be safe from drug addiction.

८. जनसङ्ख्या दोब्बर हुन लाग्ने समय (Population Doubling Time (गणना गर्ने सूत्र उल्लेख गर्नुहोस् । (K)

State the formula for estimating population-doubling time.

९. जनगणना २०६८ अनुसार नेपालको जनसङ्ख्या बृद्धिदर १.३५% थियो भने कति वर्षमा जनसङ्ख्या दोब्बर होला? (U)

What is the doubling time for the population of Nepal as per the population growth rate of 1.35% according to census 2011 AD?

१०. परियोजना कार्यको कुनै एक विशेषतालेख्नुहोस् । (U)

Write down one feature of project work.

११. जनसङ्ख्या अध्ययनमा परियोजना कार्यका लागि कुनै एक शीर्षकको एक उद्देश्य लेख्नुहोस् । (HA)

Choose a title for a project work and write it's one objectives regarding population studies.

समूह ख: छोटोउत्तरात्मक प्रश्नहरू (८x५=४०)

GroupB: Short-answer Questions (8x5=40)

१२. जनसङ्ख्या अध्ययनको परिचय दिदै यसका कुनै तीन उद्देश्यहरू उल्लेख गर्नुहोस् । (K)

Introduce population studies and mention any three objectives of its

Or

जनसङ्ख्या अध्ययनको कुनै पाँचवटा महत्त्व उल्लेख गर्नुहोस् ।

Mention any five importance of population studies.

१३. जनगणना र नमुना सर्वेक्षणको तुलना गर्नुहोस् । (U)

Compare population census and sample survey.

१४. “उपयुक्त उमेरमा गरिने विवाहले व्यक्तिलाई भावी जीवनको तयारी गर्ने प्रशस्त समय मिल्छ”। यस भनाइलाई पुष्टि गर्नुहोस् (HA)

Marriage at appropriate age provides adequate time for the preparation of the future life of a person . Justify this statement.

Or

नेपालमा कैयौँ सरकारी प्रयासका बाबजुद पनि २० वर्ष नपुग्दै विवाह गर्ने चलन व्यापक छ । तपाईंका विचारमा यसको मुख्य दुइ निर्धारकहरू र रोकथामका उपयुक्त तीनवटा कदमहरू उल्लेख गर्नुहोस् ।

Despite the various governmental efforts, there is still prevalence of marriage before 20 years. Give any two main determinants and three appropriate steps for its prevention.

१५. तपाईं आफूलाई रुग्णताबाट बचाउन के कस्ता उपायहरू अपनाउँदै आउनु भएको छ? कुनै पाँच उपाय प्रस्तुत गर्नुहोस् । (A)

Present any five ways that you are adopting to be safe yourself from morbidity.

१६. नेपालमा जनसङ्ख्या व्यवस्थापनको क्षेत्रमा देखा परेका कुनै पाँच मुद्दाहरूको संक्षेपमा चर्चा गर्नुहोस् । (K)

Briefly mention any five issues in the field of population management in Nepal.

१७. जनसङ्ख्या व्यवस्थापनको लागि समाजमा तपाईंले निर्वाह गर्न सक्ने कुनै पाँच भूमिकाहरू संक्षेपमा लेख्नुहोस् । (U)

Explain any five roles you can play as an adolescent for the population management in the society.

१८. २०५८ साल र २०६८ सालको जनगणना अनुसार नेपालको जनसङ्ख्या क्रमश २,३१,५१,४२३ र २,६४,९४,५०४ रहेको थियो भने उक्त आधारमा घाताङ्कीय विधि प्रयोग गरी नेपालको जनसङ्ख्या वृद्धिदर निकाल्नुहोस् । (A)

The population of Nepal was 23,151,523 and 26,494,504 respectively in 2001 and 2011. Find out the population growth rate by using exponential growth method.

१९. परियोजना प्रतिवेदनको लेखनका लागि तपाईंले प्रयोग गर्ने चरणहरू संक्षेपमा उल्लेख गर्नुहोस् । (A)
Briefly explain the steps that you can adopt for writing the project report.

समूह ग:लामाउत्तरात्मक प्रश्नहरू (३x८=२४)

Group C: Long-answer Questions (3x8=24)

२०. “नेपालमा हिमाल र पहाडबाट तराई क्षेत्रमा बसाइँसराइ गर्नेहरूको दर वर्षेनी बढ्दै गइरहेको छ ”। यस प्रकारको अनियन्त्रित बसाइँसराइको प्रवृत्तिलाई रोक्न स्थानिय सरकारले खेलन सक्ने कुनै चार वटा भूमिका वर्णन गर्नुहोस् ।(U)

There is annually increasing trends of migration of people from mountain and hill region to the Urban and Terai region of Nepal. Explain any four roles that your local governance can play to prevent the such uncontrolled migration.

२१. नेपालमा एकल परिवारको प्रभाव बढ्दै जाँदा ज्येष्ठ नागरिकको हेरचाह एक समस्याको रुपमा देखा पर्दैछ । ज्येष्ठ नागरिकको हेरचाहका लागि अन्तरपुस्ता सहभागितावारे तपाईंको विचार प्रस्तुत गर्नुहोस्। (HA)

Care of senior citizen has been emerged as a social problem of Nepal due to increasing trend of nuclear family. Present your opinion regarding inter-generational participation for caring senior citizen.

२२. किशोरकिशोरीका नाताले समाजमा सामाजिक विकासका लागि तपाईंले खेलन सक्ने भूमिका र उत्तरदायित्वप्रष्ट पार्नुहोस्। (A)

Clarify the the role and responsibilities that you can play as an adolescent for the social development of the society.

Or

किशोरावस्थामा भर्खर प्रवेश गरेकी तपाईंकी बहिनलाई यस अवस्थामा देखा पर्ने परिवर्तन र सो सँग सम्बन्धित समस्याहरू व्यवस्थापन गर्नअपनाउनु पर्ने उपायहरू समेत चर्चा गर्दै एक पत्र लेख्नुहोस।

Write one letters to your sister who has just entered to the adolescent stage by mentioning the changes appeared, problem should be faced and ways to manage it in that age.